

Utbildningsnämndens arbetsutskott

§54

Dnr UN 2023-124

Internkontrollplan för Utbildningsnämnden 2024 Beslut

Utbildningsnämnden antar barn- och utbildningskontorets förslag till internkontrollplan för verksamhetsår 2024.

Sammanfattning av ärendet

Den interna styrningen och kontrollen är en del av kommunens styrsystem och ett redskap för kommunens ledning att främja en effektiv ledning av organisationen, hantering av risker, utveckling av verksamheten och utvärdering av verksamhetens resultat - ytterst för att säkerställa att verksamhetens syfte och mål nås.

Målet med intern kontroll är:

- ändamålsenlig verksamhet
- kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer mm

En effektiv internkontroll innebär att egen granskning och uppföljning genomförs i samtliga dessa avseenden, med fokus på:

- Att system och rutiner finns så att budgeterade medel och andra resurser används i överrensstämmelse med tagna beslut.
- Att säkerställa att lagar, bestämmelser, anvisningar, riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att minimera risken för missbruk och avsiktliga eller oavsiktliga fel som leder till extrakostnader eller att kommunens tillgångar äventyras.
- Att säkerställa en rättvisande redovisning genom kontroll av riktigheten och tillförlitligheten i räkenskaperna.
- Att skydda politiker och tjänstepersoner mot oberättigade misstankar om oegentligheter.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande Internkontrollplan 2024 för utbildningsnämnden
Bilaga UN Internkontrollplan 2024

Beslutande sammanträde

Beslutsgång

Ordföranden frågar om utbildningsnämndens arbetsutskott kan besluta i enlighet med barn- och utbildningskontorets tjänsteutlåtandes förslag, och finner att utbildningsnämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Avdelningschef

Paragrafen är justerad

Barn- och utbildningskontoret

Handläggare: Agneta Brus
Titel: Strateg
E-post: Agneta.brus@norrtalje.se

Till: Utbildningsnämndens arbetsutskott

Internkontrollplan för utbildningsnämnden 2024

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden antar barn- och utbildningskontorets förslag till internkontrollplan för verksamhetsår 2024.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Den interna styrningen och kontrollen är en del av kommunens styrsystem och ett redskap för kommunens ledning att främja en effektiv ledning av organisationen, hantering av risker, utveckling av verksamheten och utvärdering av verksamhetens resultat - ytterst för att säkerställa att verksamhetens syfte och mål nås.

Målet med intern kontroll är:

- ändamålsenlig verksamhet
- kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer mm

En effektiv internkontroll innebär att egen granskning och uppföljning genomförs i samtliga dessa avseenden, med fokus på:

- Att system och rutiner finns så att budgeterade medel och andra resurser används i överrensstämmelse med tagna beslut.
- Att säkerställa att lagar, bestämmelser, anvisningar, riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att minimera risken för missbruk och avsiktliga eller oavsiktliga fel som leder till extrakostnader eller att kommunens tillgångar äventyras.
- Att säkerställa en rättvisande redovisning genom kontroll av riktigheten och tillförlitligheten i räkenskaperna.
- Att skydda politiker och tjänstepersoner mot oberättigade misstankar om oegentligheter.

Ärendet

Beskrivning

Nämnderna och styrelsen ska besluta om en internkontrollplan med åtgärder som bygger på en riskinventering och analys utifrån konsekvenser och sannolikhet att de inträffar. Planen ska sedan löpande återrapporteras och följas upp, åtgärder med anledning av genomförd internkontrollplan ska rapporteras till nämnd och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om kommunkoncerngemensamma internkontrollområden och nämnderna upprättar årligen en internkontrollplan. Avrapporteringar ska göras i samband med delår 1 och 2 samt i en slutrapport över kontrollens resultat, inklusive eventuell åtgärdsplan.

Lagkrav

Enligt Kommunallagen 6 kap 6§ ska nämnderna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. Kommunallagen 6 kap. 6§ föreskriver att "nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt,

Koppling till gällande styrdokument

Kommunfullmäktige har i Mål & budget 2024–2026 beslutat om tre övergripande internkontrollområden:

- Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet
- Informationssäkerhet
- Ekonomi och hushållning av kommunens resurser.

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

Ej tillämpligt.

Förvaltningens analys och slutsatser

De kontroller som föreslås för 2024 utifrån genomförd riskanalys och bedömd riskskattning är följande:

Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet

1. Efterlevnad av delegationsordning
2. Rapportering av elevers slutbetyg

Informationssäkerhet

1. Åtkomst och behörigheter i verksamhetssystem och spridning av personuppgifter i strid med GDPR
2. Hantering av skyddade personuppgifter
3. Efterlevnad av hanteringsanvisningar

Ekonomiska processer och hushållning av kommunens resurser

1. Uppföljning och efterlevnad av leverantörsavtal
2. Ersättning/Bidrag betalas ut på rätt grund och till rätt mottagare
3. Uppföljning av stöd till inackordering och elevresor

Tidplaner

Ärendet behandlas i utbildningsnämndens arbetsutskott den 25 oktober och vid utbildningsnämndens sammanträde den 8 november.

Jenny Nordström
Förvaltningsdirektör
Barn- och utbildningskontoret

Magnus Lindblå
Avdelningschef kvalitetsutveckling & strategisk planering
Barn- och utbildningskontoret

Bilagor

Internkontrollplan för utbildningsnämnden 2024

Beslut skickas till

Kommunstyrelsen
Avdelningschef

'Internkontrollplan 2024'

Version 2023-10-18

Utbildningsnämnd

NORRTÄLJE
KOMMUN

Innehåll

Inledning	2
Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet	3
Delegationsordningen efterlevs ej	3
Slutbetyg rapporteras ej	4
Informationssäkerhet	4
Obehöriga har åtkomst till personuppgifter i verksamhetssystem och att personuppgifter sprids i strid mot GDPR	4
Elevens skyddade personuppgifter röjs	5
Efterlevnad av hanteringsanvisningar	5
Ekonomi och hushållning av kommunens resurser	5
Bidrag betalas ut på fel grunder	6
Brister i uppföljning och efterlevnad av avtal och inköp utanför avtal	6
Inackorderings- och resebidrag beslutas i strid med gällande riktlinjer	7

Inledning

Den interna styrningen och kontrollen är en del av kommunens styrsystem och ett redskap för kommunens ledning att främja en effektiv ledning av organisationen, hantering av risker, utveckling av verksamheten och utvärdering av verksamhetens resultat - ytterst för att säkerställa att verksamhetens syfte och mål nås.

Målet med intern kontroll är:

- ändamålsenlig verksamhet
- kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av tillämpliga lagar, förordningar, föreskrifter, riktlinjer mm

En effektiv internkontroll innebär att egen granskning och uppföljning genomförs i samtliga dessa avseenden, med fokus på:

- Att system och rutiner finns så att budgeterade medel och andra resurser används i överrensstämmelse med tagna beslut.
- Att säkerställa att lagar, bestämmelser, anvisningar, riktlinjer och överenskommelser följs.
- Att minimera risken för missbruk och avsiktliga eller oavsiktliga fel som leder till extrakostnader eller att kommunens tillgångar äventyras.
- Att säkerställa en rättvisande redovisning genom kontroll av riktigheten och tillförlitligheten i räkenskaperna.
- Att skydda politiker och tjänstepersoner mot oberättigade misstankar om oegentligheter.

Enligt Kommunallagen 6 kap 7§ ska nämnderna säkerställa att den interna kontrollen är tillräcklig. Nämnderna ansvarar för att ett system för intern kontroll upprättas inom respektive verksamhetsområde. KL 6:7 föreskriver att "nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt, samt de föreskrifter som gäller för verksamheten". De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredställande sätt. Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av KL 3:16-19 har lämnats över till någon annan.

Revisorerna granskar i den omfattning som följer av god revisionsred den verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisorerna har även skyldighet att pröva den interna kontroll som åvilar respektive nämnd med utgångspunkt från vad som är skrivet i kommunallagen om nämndens ansvar för sin verksamhet (KL 6:7). Revisorerna rapporterar enbart till kommunfullmäktige som är deras uppdragsgivare.

Kommunstyrelsen skall enligt KL 6:1 ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. I detta ligger ett ansvar för utformningen av en övergripande organisation för den interna kontrollen.

Kommunfullmäktige har beslutat om tre övergripande internkontrollområden;

- Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet
- Informationssäkerhet
- Ekonomi och hushållning av kommunens resurser.

Nämnderna utformar sina specifika kontrollområden, dokumenterar dessa och antar dem i nämnden. Nämndernas ansvar gäller även när en kommunal angelägenhet har lämnats över till någon annan.

I nämndernas internkontrollplaner ska (minst) två internkontrollpunkter finnas till respektive internkontrollområde.

Nämnderna och styrelsen ska besluta om en internkontrollplan med åtgärder som bygger på en riskinventering och analys utifrån konsekvenser och sannolikhet att de inträffar. Planen ska sedan löpande återrapporteras och följas upp, åtgärder med anledning av genomförd internkontrollplan ska rapporteras till nämnd och kommunstyrelsen.

Kommunfullmäktige beslutar årligen om kommunkoncerngemensamma internkontrollområden och

nämnderna upprättar årligen en internkontrollplan. Avrapporteringar ska göras i samband med delår 1 och 2 samt i en slutrapport över kontrollens resultat, inklusive eventuell åtgärdsplan.

En central del av det interna kontrollarbetet handlar om att systematisera, dokumentera och rapportera de insatser som löpande görs med att granska den egna verksamheten inom förvaltningens olika områden. För att kunna tala om en god intern kontroll är det viktigt att det finns en fungerande uppföljning och återrapportering. Uppföljningen ska visa utfallet i förhållande till de planer och mål som har beslutats. Fullmäktige måste få besked att verksamheten bedrivs enligt fattade beslut, till rätt kostnad och på rätt sätt, löpande under året och i samband med årsredovisningen.

Kontrollprocesserna ska prioritera områden med högre risk. Kontrollkostnaden måste alltid vägas mot de konsekvenser som uppstår vid fel. Kontrollansvariga kan vara personer inom den egna verksamheten men de ska då inte vara direkt involverade i arbetet med den kontrollrutin/eller det system som vederbörande har ansvar för i den ordinarie verksamheten.

Effektiva arbetsmetoder och hög kvalitet

Internkontrollområdet syftar till att säkerställa rättssäkerhet och kontinuitet, genom följsamhet till väl fungerande processer och rutiner med ett professionellt bemötande. Det syftar även till att säkerställa följsamhet gentemot kommunens styrdokument, och framställande av korrekta beslutsunderlag.

Delegationsordningen efterlevs ej

I utbildningsnämndens verksamheter fattas dagligen ett stort antal beslut av olika personer med stöd av delegationsordning och eller annan författning. Om delegationsordningen inte efterlevs och beslut fattas av fel beslutsfattare och eller på fel grunder finns risk att beslut inte fattas på ett rättssäkert sätt eller följer kommunens riktlinjer eller kraven i skollagen. Det kan även leda till förtroendeskada för kommunens anställda och förtroendevalda

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	2	3	1

Kontroll att delegationsbeslut återrapporteras till nämnd

Delegationsbeslut som fattas ute i verksamheten ska återrapporteras till nämnd i syfte att nämnden ska ha kännedom om vilka beslut som fattas på delegation från nämnd.

Frekvens	Metod
2 ggr per år. Rapporteras vid delår 2 och årsbokslut. Åtgärder vid avvikelse: Information och utbildning av medarbetare.	Stickprov.

Slutbetyg rapporteras ej

Om elevs slutbetyg inte rapporteras på ett korrekt sätt till stadsarkivet och till nationella betygsdatabasen under Universitets- och högskolerådet (UHR) riskerar elev att inte bli mottagen till högre studier.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	1	4	5

Att slutbetyg har rapporterats till betygsdatabasen och till stadsarkivet

Frekvens	Metod
1 gång per år? Betyg efter provning?	

Informationssäkerhet

Internkontrollområdet syftar till att säkerställa att kommunen på ett tillfredsställande sätt hanterar informationssäkerhet på ett relevant sätt. I praktiken bygger detta bland annat på de lagkrav som GDPR (General Data Protection Regulation) ställer, att användare av system har korrekt behörighetsnivå samt att rutiner för IT-konsulter efterlevs i samband med systemutveckling eller systemuppgradering samt att kommunen verkar för rutiner som skyddar invånarnas integritet i data- och informationssystem. I internkontrollområdet inryms även säkerställande av att säkerhetsklassning av särskilda tjänstepersoner är genomförd.

Obehöriga har åtkomst till personuppgifter i verksamhetssystem och att personuppgifter sprids i strid mot GDPR

I utbildningsnämndens verksamheter behandlas dagligen ett stort antal personuppgifter i ett antal olika verksamhetssystem. Hanteringen görs uteslutande med lagligt stöd för att säkerställa närvaro/frånvaro samt den myndighetsuppföljning som följer av huvudmannaskapet i form av uppföljning av kunskapsresultat, tillhandahållande av stödåtgärder, betygssättning m.m.

Samtidigt är det viktigt att varje anställd endast ska ha tillgång till de uppgifter och de system som behövs för att utföra arbetsuppgifterna. Det kräver att det finns rutiner och riktlinjer för åtkomst och behörighetstilldelning till de system som används i verksamheten och som innehåller personuppgifter.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	3	4	4

Att obehöriga inte har åtkomst till verksamhetssystem, eller fel behörighetsnivå

Kontroll av att obehöriga användare inte har åtkomst till verksamhetssystem, samt att användare har rätt behörighetsnivå

Frekvens	Metod
En gång per kvartal senast den sista månaden i varje kvartal.	Kontroller avser verksamhetssystemen Edlevo, Prorenata och Platina, samt åtkomst till gemensam filkatalog på G:

Elevers skyddade personuppgifter röjs

Utbildningsnämnden hanterar ett ökat antal elever med skyddade personuppgifter. Dessa personuppgifter hanteras i allt fler digitala system vilket kräver rutiner för att förhindra obehörig åtkomst.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	4	4	5	5

Säkerställa att skyddade personuppgifter hanteras på ett säkert sätt

Kontrollera att tillräckliga risk- och sårbarhetsanalyser har genomförts och dokumenterats i behandlingsregistret för system som behandlar skyddade personuppgifter.

Kontrollera att dokumenterade rutiner för hantering av skyddade personuppgifter är ändamålsenliga och efterlevs.

Frekvens	Metod
2 ggr per år Senast 30/6 och 31/12	Samtliga verksamhetssystem som hanterar skyddade personuppgifter ska granskas under året.

Efterlevnad av hanteringsanvisningar

En stor mängd handlingar hanteras dagligen i utbildningsnämndens verksamheter. Om inte de av nämnden fastställda hanteringsanvisningarna följs riskerar personuppgifter att hanteras i strid med GDPR samt att arkivlagen inte efterlevs.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	3	2	2

Att inkomna och upprättade handlingar hanteras i enlighet med fastställda hanteringsanvisningar

Frekvens	Metod
	Enkät och besök på förskole- och skolenheter.

Ekonomi och hushållning av kommunens resurser

Internkontrollområdet syftar till att säkra kommunens tillgångar, en god ekonomisk hushållning och rättvisande redovisning. Det handlar exempelvis om att säkerställa att kommunens resurser används på ett så kostnadseffektivt sätt som möjligt, att fakturor stämmer mot beställning och betalas i tid, att LOU (Lagen om offentlig upphandling) efterlevs. Säkerställande av att kommunen ianspråktar de bidrag och andra intäkter från stat och andra aktörer som kommunen är berättigad till.

Bidrag betalas ut på fel grunder

Gymnasieverksamheten finansieras i huvudsak genom att verksamheterna erhåller ett bidrag/peng för varje elev i verksamheten. Det totala bidragsbeloppet uppgår till ca 250 mnkr årligen. Utbetalningarna sker månadsvis.

Det stora antalet transaktioner kräver tydliga kontroll- och attestrutiner för att undvika felaktiga utbetalningar. Det behövs också utökade kontroller att elever i gymnasie-skolan inte bara är inskrivna på ett visst program, men att eleven också följer utbildningen.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	2	3	3	2

Kontroll av bidragsmottagare

Kontroll av att mottagare av bidrag är godkända som huvudmän för fristående gymnasieskola och att de är registrerade för F-skatt.

Frekvens	Metod
2 ggr per år senast 30/6 och 31/12.	Stickprov

Efterlevnad av attestrutiner

Kontroll av att det finns dokumenterade attestrutiner för försystem, lokal registrering och inläsning av bokföringsunderlag.

Uppföljning av attestreglemente och attestrutiner.

Frekvens	Metod
Månadsvis senast den sista varje månad.	Stickprov

Brister i uppföljning och efterlevnad av avtal och inköp utanför avtal

I utbildningsnämndens verksamheter görs en stor mängd inköp för omfattande belopp. Det är en risk att inköp görs utanför upphandlade avtal eller att leverantörsavtal inte följs och/eller följs upp.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	3	4	2

Att rutiner för uppföljning av utbildningsnämndens leverantörsavtal finns.

Utbildningsnämndens leverantörsavtal ska följas upp i syfte att säkerställa att avtalen följs, och att inte inköp görs utanför avtal.

Frekvens	Metod
1 gång per kvartal senast den sista i varje kvartal. Minst 20 verifikationer ska granskas per uppföljningstillfälle.	Stickprov.

Inackorderings- och resebidrag beslutas i strid med gällande riktlinjer

Ett stort antal elever i gymnasieskolan beviljas stöd till inackordering eller elevresor.

Riskvärde	Sannolikhet	Ekonomi	Förtroendeskada	Men för individen
	3	3	2	2

Kontroll att riktlinjer för stöd till inackordering och elevresor efterlevs

Utbildningsnämnden har antagit riktlinjer för stöd till inackordering och elevresor. En stort antal beslut om inackorderingsbidrag och resebidrag fattas årligen. Kontrollen syftar till att säkerställa rättssäker tillämpning och att bidrag inte betalas ut på fel grund.

Frekvens	Metod
2 ggr per år, mars och november.	Stickprov. Minst 15 beslut per stödform ska granskas vid varje uppföljning.